

Свая гульня

Экстрэмальны занятак

«Першая зборная» стала найлепшай

Уладальнікам Кубка Еўропы па інтэлектуальных гульнях сярод студэнцкіх камандаў стала расійская «Першая зборная» (г. Масква). Па выніках выступленняў яна набрала 62 балы.

Нагадаем, што на працягу трох дзён у Беларускай дзяржаўным універсітэце праходзіў інтэлектуальны марафон, які сабраў 32 зборныя з Беларусі, Расіі, Украіны, Арменіі, Азербайджана і Латвіі — пераможцаў і прызёраў нацыянальных адборачных тураў. Беларусь прадставілі 9 камандаў. У іх склад увайшлі студэнты Белдзяржуніверсітэта, БДУІР, Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта, БДПУ, Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П. М. Машэрава, Віцебскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, а таксама навучэнцы Ліцэя БДУ.

Каманды змагаліся за перамогу ў спартыўных версіях тэлевізійных гульняў «Што? Дзе? Калі?», «Брэйн-рынг», «Эрудыт-квартэт», а таксама ў індывідуальнай «Сваёй гульні». Уладальнік кубка Еўропы вызначаўся па выніках выступленняў у камандных гульнях.

Другой у інтэлектуальнай гонцы стала мінская каманда «Вельмі змяніліся за лета» з 38 баламі. А замкнула тройку лідараў яшчэ адна сталічная каманда «Корпусарыум deluxe», якая набрала 32,75 бала.

Лепшай у гульні «Што? Дзе? Калі?» стала чэмпіён цяперашняга сезона «Першая зборная». У «Брэйн-рынг» перамаглі студэнты з «Рыбалюдзі» (г. Кіев). «Эрудыт-квартэт» скарэйся «Корпусарыум deluxe». У індывідуальнай «Сваёй гульні» найлепшым знатаком прызнаны ігрок з «Першай зборнай» Міхаіл Навасёлаў.

Адзначым, што БДУ стаў першай айчынным ВНУ, дзе быў разыграны Кубак Еўропы па інтэлектуальных гульнях. Традыцыйным месцам іх правядзення з'яўляўся Санкт-Пецярбургскі дзяржаўны ўніверсітэт. Толькі апошнія два гады фінал чэмпіянату быў арганізаваны ў Віцебску.

Для даведкі: Кубак Еўропы сярод студэнцкіх камандаў праводзіцца, пачынаючы з 2005 года. У турніры могуць выступаць гульцы, узрост якіх не перавышае 24 гады. Ініцыятарамі і першымі арганізатарамі Кубка былі Дабрачынны фонд развіцця студэнцкіх ініцыятыв «Гаўдэ-амус», Санкт-Пецярбургскі дзяржаўны ўніверсітэт, Міжрэгіянальная грамадская арганізацыя інтэлектуальна-творчых гульняў і Пецяргофскі клуб інтэлектуальных гульняў «Самсон».

Арганізатарамі Кубка-2017 выступілі БДУ, Міжнародная асацыяцыя клубаў «Што? Дзе? Калі?» і Беларуская ліга інтэлектуальных камандаў.

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

Зоны прыцяжэння

Чым яны вабяць сталкераў?

Сталкерам называюць чалавека, які наведвае і даследуе закінутыя месцы. Упершыню гэта слова было выкарыстана Аркадзем і Барысам Стругацкімі ў 1972 годзе ў апавесці «Пікнік на абочыне» і папулярызавана ў фільме Андрэя Таркоўскага «Сталкер». Цікавасць да такіх месцаў, асабліва сярод моладзі, актывізавалася пасля аварыі на ЧАЭС. Пра тое, што даюць чалавеку гэтыя падарожжы, са сваёго вопыту раскажаў знаўца закінутых месцаў Пётр Філон.

Хлопец вырас у Гомелі. З наступствамі аварыі на ЧАЭС знаёмы з дзяцінства — быў адным з першых удзельнікаў праграмы «Дзеці Чарнобыля», у рамках якой некалькі гадоў ездзіў у Італію на летніх канікулах.

Па адукацыі Пётр — фізік, спецыялізуецца ў оптыцы. Падчас навучання ў магістратуры ён працаваў у Беларускай дзяржаўнай універсітэце транспарту, дзе, на яго погляд, была адна з найлепшых у краіне навуковых лабараторый радыяцыйнай бяспекі. Там і захапіўся гэтай тэмай. Цяпер наш герой — экскурсавод па

даўніцтва новага канфайнмента, — расказвае Пётр.

У Беларусі ён наведваў закінутыя месцы толькі ў Гомельскай і Магілёўскай абласцях. Падарожнічае хлопец у асноўным на аўтамабілі — так дабрацца і прасцей, і хутчэй. Звычайна вылазка займае ўсяго адзін дзень.

■ Будзь у курсе!

Экскурсіі праходзяць па праграме, падпісанай кіраўніком зоны і рэжымным аддзелам, і строга ў адпаведнасці з ёй. Менавіта туры называюцца «наведваннем групай грамадскасці з азнаямленчай мэтай», яны не патрабуюць дамоваў.

На кожнай экскурсіі прысутнічае супрацоўнік зоны адчужэння, які суправаджае групу.

Ёсць дазвол на кожнага ўдзельніка, а таксама пропуск на транспарт.

Мяжа перасякаецца ў пунктах пропуску афіцыйна, са штампамі, мытным і пашпартным кантролем.

Загарызонтная радыёлакацыйная станцыя «Дуга».

зоне адчужэння, дарэчы, універсітэцкія веды яму вельмі спатрэбіліся.

— Калі я служыў у арміі, наша часць размяшчалася ў былой лакацыі ракетных войскаў СССР. Вакол было вельмі шмат закінутых ангараў і бункераў. Тады ў мяне і з'явіўся запал да даследавання закінутых аб'ектаў. Калі атрымлівалася палазіць па тых бункерах, гэта было для мяне адначасова і адпачынкам, і захапленнем. Часта я сам напрошваўся на збор грыбоў для афіцэрскай сталовай, каб там пагуляць. Гэта былі першыя закінутыя месцы, якія я наведваў. Шкада толькі, што не было добрага фотаапарата, — успамінае хлопец.

У 2013 годзе Пётр Філон ператварыў хобі ў работу — стаў арганізавальца туры ва ўкраінскую зону адчужэння. Ён быў там ужо больш за 60 разоў, але, як прызнаецца, нават за свой пяты сезон даследаваў не ўсё.

— Застаў ЧАЭС яшчэ ў старым выглядзе, з трубой ВТ-2 і старым саркафагам. Затым быў сведкам бу-

— Маё любімае месца — сядзіба Герардаў у вёсцы Дзям'янікі — гэта зона адсялення ў Добрушскім раёне. Месца напоўнена гісторыяй і легендамі пра прывідаў. Кажуць, падчас Першай сусветнай вайны полк рускіх войскаў спыніўся ў маёнтку Герарда. Адзін з афіцэраў і дачка гаспадары Рыта закахаліся адно ў аднаго. Полк пайшоў на фронт, і Рыта збегла ўслед за каханым. Герард загадаў дагнаць яе. Пасля вяртання дзяўчына выйшла ў парк і застрэлілася з пісталета бацькі. Цяпер кажуць, яе прывід блукае па наваколлі.

Таксама Пятру запамніўся паход з сябрамі ў вайсковую часць каля вёскі Баршчоўка, таму што з-за яго наш герой спазніўся на ўласны дзень нараджэння — госці пачалі свята без яго.

— Мы вырашылі пакінуць машыну за 15 кіламетраў ад часці і прайсці да яе пешшу. З мабільнымі праграмамі заблукаць складана, але гэта быў пачатак вясны — мясцовасць забалочаная, прайсці нідзе нельга. Патрэбнае месца знайшлі толькі

Кампетэнтна

Сталкерам-пачаткоўцам неабходна памятаць, што незаконнае наведванне зоны адчужэння цягне за сабой наступствы. Як паведаміў **Канстанцін ШАЛЬКЕВІЧ, афіцыйны прадстаўнік МУС**, з пачатку 2017 года супрацоўнікамі АУС Гомельскай вобласці ў дачыненні да 120 чалавек былі складзеныя адміністрацыйныя пратаколы па арт. 16.3 КаАП Рэспублікі Беларусь за парушэнне патрабаванняў рэжыму радыяцыйнай бяспекі ў мясцовасцях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню. Згодна з другім пунктам гэтага артыкула, парушэнне патрабаванняў рэжыму радыяцыйнай бяспекі ў спецыяльна адмежаванай зоне радыеактыўнага забруджвання, якое праявілася ў пранікненні ў гэтую зону <...>, цягне накладанне штрафу ў памеры ад дзесяці да трыццаці базавых велічынь <...>. Дзеянне, учыненае паўторна на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання, цягне спагнанне штрафу ад дваццаці да пяцідзесяці базавых велічынь.

Пётр у пятым недабудаваным энергблоку ЧАЭС, з гайкай ад яго.

Бліц

- **Што найперш узяць у дарогу сталкеру-пачаткоўцу?**
- Галоўнае, не забыцца на фотаапарат, каб потым асвятляць у памяці ўражанні.
- **Самы папулярны сталкерскі сняданак?**
- «Мівіна» з тушонкай.
- **У колькі (па часе і фінансава) звычайна абыходзіцца падарожжа?**
- Усё залежыць ад маршруту. Мае асноўныя траты — на бензін, астатнія выдаткі можна назваць неістотнымі.
- **Дзе шукаць кампанію?**
- У тэматычных групах сацсетак, але і сярод сваіх знаёмых заўсёды можна знайсці тых, каму гэта будзе цікава.
- **Топ месцаў, якія трэба наведаць, каб лічыць сябе сапраўдным сталкерам?**
- Аб'ект Гомель-30, стары аэрапорт у Зябраўцы, бункер Гарбачова (сам не быў, але мару пабываць там), Палескі дзяржаўны радыяцыйна-экалагічны запаведнік і вёскі ў яго наваколлі. Цікавых месцаў — сотні, але абавязкова трэба паглядзець самую зону адчужэння.

праз пяць гадзін блуканняў, мокрая і стомленая, — расказвае Пётр.

Дарэчы, гэта далёка не адзінае экстрэмальнае падарожжа ў сталкерскай біяграфіі героя.

— Ва ўкраінскай зоне праводзіў індывідуальны тур. Вёз хлопцаў з Брэста, у іх кампаніі была гасця з Кентукі (ЗША). На адной з дарог зон (якраз насупраць ЧАЭС), каля рудог лесу, мы прабілі на выбойнах паддон рухавіка. Рухавіка далей — нельга, праграма — строга па часе, начаваць у Чарнобылі — таксама ніяк... Але Чарнобыль — маленькі горад, усе адзін аднаго ведаюць. Суправаджальнік знайшоў тых, хто змог адбуксіраваць нас за межы зоны. Адначасова даведваліся, ці ёсць патрэбная дэталі дзе-небудзь паблізу. Запчасткі не было, але знайшлі сэрвіс у Іванкаве, дзе маглі б узяцца за рамонт. Угаварылі ўсіх, хто нам дапамагаў, пачакаць, пакуль мы паглядзім (ужо пешшу) Прыпяць, бо з Кентукі кожны дзень туды не наездзішся! У Іванкаве, ужо пасля закрыцця, нас чакаў майстар у аўтасэрвісе — дзякуй Богу, сюрпрызы скончыліся.

Тое, што далёкія госці наведваюць зоны адсялення, Пятра не здзіўляе. Ён расказвае, што гэта даволі частая з'ява. Часам прыязджаюць цэлыя аўтобусы з кітайскімі або амерыканскімі групамі, шмат турыстаў

з Польшчы і Японіі. У гэтых краінах нямала арганізатараў такіх паездак, а адкрыты нядаўна «бязвіз» ва Украіну прыцягнуў яшчэ больш цікаўных. На экскурсіі да Пятра прыязджалі турысты з Чыкага, Чэлябінска, Алматы, Тэль-Авіва, Мюнхена, Парыжа і іншых гарадоў. Паводле слоў сталкера, на іх за пяць гадоў пабываў таксама хоць бы адзін жыхар кожнага, нават самага маленькага беларускага гарадка.

Пытаем у героя, чаму суайчыннікі даволі актыўна цікавяцца наведваннем закінутых мясцін.

— У першую чаргу, гэта пазнавальны інтарэс. Рызыкі і экстрыму дадае тое, што патрэбныя мясціны трэба шукаць, часам блукаючы па лесе. У адрозненне ад культурнага турызму, на закінутых тэрыторыях не сустрачаш соцень людзей. Выключэнне можа скласці толькі Прыпяць — перад накрыццём новага саркафага на ЧАЭС у Прыпяцкім парку было людзей больш, чым да аварыі.

— Пасля даволі экстрэмальных падарожжаў цікавасць да стандартных трыпаў не знікла? З'ездзіць на мора і г. д.?

— Да звычайнага турызму інтарэс таксама ёсць, па магчымасці імкнуса куды-небудзь ездзіць. Нядаўна быў, напрыклад у Піцеры.

Дар'я СПЕВАК.

dashaspevak@gmail.com

У градзірні трэцяй чаргі ЧАЭС.